

Tervehdys itäisen ja eteläisen Afrikan alueelta

Etiopian kuulumisia

Maan tilanne

Etiopiassa alkuvuosi oli melko rauhallinen. Valtiolla ei ollut tigrain joukkojen kanssa merkittäviä taisteluja, vaikka raja-alueilla oli edelleen jännitteitä molemmin puolin. Työmme toteuttamisen kannalta hankkeilla ei ole ollut vaikeuksia, vaikka liikkumiseen tarvittiin edelleen aina tarkkaa selvitystä etukäteen, kun matkustettiin eri puolilla maata. Länsi-Etiopian puolella hallitusta vastaan taisteleva oromoryhmä (OLF/OLA) oli hyökännyt Wollegassa ja muualla Länsi-Oromian alueella siviilileitä vastaan. Suurin hyökkäyksen kohderyhmä oli siellä asuvat amharat, jotka siirrettiin edellisen hallituksen aikana Wollosta Wollagaan kuivuuden ja nälänhädän takia 80-luvulla.

Kaksi vuotta kestäneiden taistelujen osapuolet, valtio ja Tigrayn osavaltio, *sopivat tulitauon* Afrikan unionin välittämässä neuvotteluissa 2.11.2022. Sodassa kuoli yli 800 000 ihmistä. Kuolleiden lukumäärä on korkein lähiaikoina käydyissä sodissa. Toivossa elämme, että rauhansopimus pitäisi. Tigrayn ja muun Pohjois-Etiopian uudelleenrakentaminen tulee vaatimaan valtavasti resursseja.

Suomen Lähetykseuran työ on jatkunut haasteista huolimatta. Kun Lähetykseuran työntekijät pääsivät ensimmäistä kertaa vierailemaan eräässä hankekylässä, rankkasade tuli kuin tilauksesta. Se näytti, miten vettä ohjaamaan kaivetut rakenteet – ojat ja sadeveden viivytysaltaat – toimivat Etiopiassa. Ojat ja altaat olivat ensin kuivia, ja kun alkoi sataa, vesi valui niitä pitkin rinnettä alas suunnitellusti. Näin pintamaa ja ravinteet jäivät paikoilleen eivätkä valuneet mutavyörynä alla olevaan laaksoon. Viivytysaltaiden ansiosta vesi imeytyy maahan, jolloin saadaan uusi etu: Kylän kaivo täyttyy. Yksi alueen asukkaista, Aster Abraham, kertoi hakeneensa vettä aikaisemmin kahden tunnin kävelymatkan päästä. ”Nyt saan veden kaivosta vartissa”, Aster iloitsee

Aster Abraham haki vettä kotiinsa kanistereilla. Kuva: Virve Rissanen

Kuurojen tukihankkeen evaluointi

Kuluneen neljän vuoden hankekausi päättyi vuoden 2021 lopulla. Hankkeen arviointi suoritettiin keväällä 2022. Evaluointiraportissa todettiin mm. seuraavaa: Hankkeen vaikutus näkyy siinä, että kuurojen opetus on määrällisesti ja laadullisesti parantunut. Opettajien opetustaidot ovat kehittyneet ja kokonaisuudessaan opetusjärjestelmät ovat parantuneet. Vanhempien asenteet kuuroja/vammaisia kohtaan ovat muuttuneet myönteisemmäksi ja kommunikaatio viittomakielellä on lisääntynyt. Tuen avulla kuurot ovat työllistyneet ja itsenäistyneet. Hankkeen vahvuus on myös ollut siinä, että kuurojen keskuudessa olevat ongelmat ja haasteet on tunnistettu ja niihin on etsitty ratkaisuja heidän kanssaan ja sitten tuettu heitä. On käytetty tehokkaasti varoja: rahaa, materiaaleja, aikaa ja työntekijöitä. Hankkeen toteuttamisessa haasteena ovat olleet maassa olevat levottomuudet ja korona. Tuli myös ilmi, että vieläkin on paikkoja, joissa vanhemmat eivät lähetä vammaisia lapsia kouluun, vaan pitävät heitä kotona työvoimana.

Avioliittokoulutusta kuuroille

Etiopian eteläisessä läänissä, Arba Minchissä, (n. 500 km. Addis Abebasta etelään) järjestettiin toukokuussa ensimmäistä kertaa avioliittokurssi kuuroille perheille. Kurssi oli kuuroille tärkeä. Heillä oli mahdollisuus tavata toisia kuuroja perheitä. Kuurot elävät kaukana toisistaan. Tapaaminen toi heidät hetkeksi yhteen, yhteisten asioiden merkeissä. Kurssiin osallistui 40 henkilöä eli 20 avioparia. Kaikki perheet ovat itsenäisesti toimeentulevia, he olivat opettajia, kauppiaita, maanviljelijöitä, yrittäjiä. Neljällä perheellä oli pieni vauva kurssilla mukana hoito-ongelmien takia. Kurssilla keskusteltiin seuraavista aiheista: Yhdessä eläminen, Toinen toisensa kunnioittaminen ja rakastaminen, Puolisoiden välisten erimielisyyksien ratkaiseminen, Lasten kasvatus, Elämän hallinta ja Vuorovaikutus yhteiskunnan kanssa. Kurssin lopussa perheet kiittivät lämpimästi erittäin hyvästä ja antoisasta koulutuksesta. He sanoivat saaneensa eväitä parempaan yhteiseloon kodeissaan.

Tulkkipäätöskoulutusta

Koronan ja sodan takia Etiopiassa valtio ei päässyt vielä aloittamaan tulkkipäätöskoulutusta, mutta sitä on suunniteltu Gonderin ja Addis Abeban yliopistoon lähitulevaisuudessa. Järjestimme kesäkuun alussa viikon mittaisen intensiivikoulutuksen viittomakielen tulkeille Addis Abebassa. Kurssille osallistui 22 tulkkeina toimivaa henkilöä Addis Abebasta, Awasalta, Arba Minchista, Hosainasta ja Wollosta. Kouluttajina oli Mekonnenin lisäksi Tri. Eyasu Hailu Addis Abeban yliopistosta, kuuro Alemayehu Taferi Kuurojenliitosta ja kuuro Robel Amaha. Aiheina oli mm. viittomakieli ja kuurojenopetus, kuurojenkulttuuri, kommunikointi ja tulkkaus (oikeudessa sairaaloissa, kirkoissa jne.), tulkkien etiikka, kääntäminen ja tulkkaus, kuuro tulkkinä. Koulutuksessa vahvistettiin tulkkien taitoja ja taustatietoja viittomakielestä ja tulkkaamisesta. Koulutus sai myös medianäkyvyyttä, siitä kerrottiin Etiopian päätelevisiokanavalla ETV:llä.

Tulkkipäätös II. 3-8.9 Addis Abebassa osallistui 27 tulkkia. Suurin osa heistä oli Addis Abebasta, mutta muutama tulkki oli myös Adamasta ja Debre Sinasta. Kurssin sisältö ja luennoitsijat oli samat kuin ensimmäisellä kurssilla kesäkuussa. Koulutuksen lopuksi kurssilaiset perustivat **viittomakielen tulkkien liiton**. He olivat saaneet valtiolta virallisen luvan rekisteröityä. Hankkeemme on täysin ollut tukemassa liiton perustamista, olemme erittäin iloisia sen toteutumisesta. Tarkoituksena on, että he ajavat kuurojen oikeuksia palkoista ja työajoista ja myös pystyvät antamaan kuuroille laadukasta palvelua tulevaisuudessa.

Aluejohtajan kirje 2023

Etiopia

Eeva-Liisa Rantasuomela

Yliopiston päättäneille kuuroille tukiraha

On suuri ilo, kun kuurot pääsevät opiskelemaan yliopistoihin ja valmistuvat. Kesällä valmistui seitsemän entistä Hosainan kuurojenkoulun oppilasta kolmesta eri yliopistosta, Awasalta, Hosainasta ja Addis Abebasta. Viittomakielen tulkit ovat tehneet mahdolliseksi kuurojen tasavertaisen opiskelun ja menestymisen kuulevien kanssa. Tämän vuoden valmistuneet opiskelivat erityispedagogiikkaa, maantiedettä ja urheilua. Heille annettiin tukirahaa valmistumiseen liittyviin menoihin.

Maailmanpankin haastattelu Etiopian erityisopetuksesta

Maailmanpankki tukee Etiopian erityisopetusta. Järjestö halusi syksyllä tutkia ja arvioida, mikä on inklusiivisen opetuksen tilanne Etiopiassa. Etiopian opetusministeriö suositteli haastattelemaan tilanteesta Suomen Lähetysseuran työntekijä Mulat Mekonnenia, jolla on hyvä kokonaiskuva maan erityisopetuksen tilanteesta. Haastattelu oli 19.8. ja hän kertoi sekä hankkeemme työstä että koko maan erityisopetuksen haasteista ja edistymisestä. Opetusministeriö on saanut Maailmanpankilta varoja kuulontutkimusta ja siihen tarvittavaa välineistön hankintaa varten. Mekonnen on mukana teknisenä neuvonantajana, koskien millaisia audiometrejä ja kuulokojeita olisi mahdollisesti hyvä hankkia.

Viittomakielikursseja

Viime kesän aikana annettiin Debre Sinan lukion 22 opettajalle viittomakielen koulutusta ja kuurotietoutta. Monet kuurot oppilaat olivat jo siirtyneet ala-asteelta lukioon, mutta opettajilla ei ollut kuurojen opettamiseen tarvittavaa tietotaitoa. Tavoitteena oli kesäkurssin jälkeen, että opettajat pystyivät opettamaan kuuroja yhdessä kuulevien kanssa. Inklusiivinen lukio-opetus on alkanut ja kuurot ovat aloittaneet viittomakielellä tuetun opiskelun. Toinen viittomakielikurssi järjestettiin Amist Kilon Mekane Yesus -kirkolla. Se oli tarkoitettu Mekane Yesus -kirkon jäsenille ja muille kiinnostuneille. Kuurojen yhteisön kanssa järjestetyn neljän kuukauden kurssin suoritti 17 henkilöä. Osalla kurssilaisilla on kuuro perheenjäsen, joillakin on työyhteisössään kuuroja, joten he pääsivät heti käyttämään taitojaan käytännössä. Tämän vuotiset kurssilaiset olivatkin yllättävän taitavia. Kun kuulevat ihmiset osaavat viittoa, kuurojen on helpompi integroitua yhteiskuntaan.

Rukoilemme rauhaa Etiopiaan ja toiveemme on, että voimme tehdä työtämme kaikkialla, missä meillä on hankkeita. Rukoilemme myös sateita, jotta ihmiset saisivat kipeästi tarvitsemansa sadon pelloiltaan. Olemme kiitollisia koronarajoitusten keventymisestä, mikä on helpottanut työn tekemistä.

Eeva-Liisa Rantasuomela, aluejohtajan sijainen

Aluejohtajan kirje 2023

Etiopia

Eeva-Liisa Rantasuomela

Kaikki Lähetysseuran kehitysyhteistyötä tekevät kumppanit kokoontuivat Etelä-Etiopiaan oppimaan ja jakamaan ilmastonmuutokseen ja vammaisten ihmisten oikeuksiin liittyvää tietoa.

Lähetysseuran työntekijä Mekonnen Mulat opetti taukojen aikana etiopialaisia viittomia.
Kuvat: Virve Rissanen